

Raadsvoorstel

Onderwerp	SL048 - koersnota toekomstig sociaal ontwikkelbedrijf Maastricht-Heuvelland
-----------	--

Raadsnummer	:	SL048
Dossiernummer	:	
Portefeuillehouder	:	Wethouder F.J.E. (Frans) Derksen
Ambtelijk team	:	Advies en Beleid (Samenleving)
Datum collegevergadering	:	Dinsdag 11 november 2025
Datum commissievergadering	:	Donderdag 4 december 2025
Commissie	:	Bestuur, Sociaal & Maatschappelijk (BSM)
Besluitvorming raad	:	Donderdag 18 december 2025

Samenvatting

Sinds de invoering van de Participatiewet in 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de werkvoorziening en participatie van een bredere en complexere doelgroep. Tegelijkertijd zijn de maatschappelijke en arbeidsmarktontwikkelingen ingrijpend veranderd. De huidige infrastructuur van de re-integratieketen sluit nu nog onvoldoende aan bij deze realiteit waardoor er inwoners zijn die zich niet maximaal kunnen ontwikkelen. Begin dit jaar is er daarom een nieuwe visie op de re-integratieketen gepresenteerd die echter op onvoldoende draagvlak kon rekenen in alle gemeenteraden. Met de ketenpartners (Annex, MTB en Podium24) is toen een nieuw proces opgestart. Er zijn de afgelopen periode ambtelijke en bestuurlijke gesprekken gevoerd om te komen tot een aangepaste visie. De gemeenten en partners hebben begin september deze visie, die verwoord is in de koersnota, voorgelegd aan belanghebbenden, om zo input op te halen voor de definitieve besluitvorming. Deze input is nu verwerkt. De aangepaste koersnota wordt nu ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraden.

Nu alle adviezen van de betrokken adviesorganen verwerkt zijn, kan de nieuwe koersnota door colleges en raden van Maastricht-Heuvelland worden ingestemd en vastgesteld.

Voorgesteld besluit

De raad besluit:

1. De aangepaste koersnota toekomstig sociaal ontwikkelbedrijf Maastricht-Heuvelland vast te stellen.

2. Kennis te nemen van de ontvangen adviezen van de adviesorganen en de wijze waarop deze zijn verwerkt zoals opgenomen in het overzicht van bijlage 2.

Inleiding

De koersnota is vrijgegeven voor inspraak en de adviezen van de OR MTB, Adviesraden van de gemeenten Maastricht-Heuvelland, Denktank Gulpen-Wittern en FNV zijn verwerkt in de koersnota. Dit is ook terug te lezen in bijlage 2. Ook de Klankbordgroep van Podium24 heeft een schriftelijk advies ingediend, en de cliëntenraad Maastricht heeft haar advies mondeling toegelicht, hun adviezen hebben betrekking op de implementatie.

Sinds de invoering van de Participatiewet in 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de werkvoorziening en participatie van een bredere en complexere doelgroep. Tegelijkertijd zijn de maatschappelijke en arbeidsmarktontwikkelingen ingrijpend veranderd. De huidige infrastructuur van de re-integratieketen sluit nu nog onvoldoende aan bij deze realiteit waardoor er inwoners zijn die zich niet maximaal kunnen ontwikkelen. Begin dit jaar is er daarom een nieuwe visie op de re-integratieketen gepresenteerd die echter op onvoldoende draagvlak kon rekenen in alle gemeenteraden. Met de ketenpartners (Annex, MTB en Podium24) is toen een nieuw proces opgestart. Er zijn de afgelopen periode ambtelijke en bestuurlijke gesprekken gevoerd om te komen tot een aangepaste visie. De gemeenten en partners hebben begin september deze visie, die verwoord is in de koersnota, voorgelegd aan belanghebbenden, om zo input op te halen voor de definitieve besluitvorming. Deze input is nu verwerkt. De aangepaste koersnota wordt nu ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraden.

Door de colleges van de zes gemeenten in Maastricht-Heuvelland wordt voorgesteld de bestaande infrastructuur met al haar deskundigheid en kennis van de bestaande uitvoeringsorganisaties Annex, MTB en Podium24 te behouden, maar samen te voegen tot een nieuw sociaal ontwikkelbedrijf. In de toekomst is er een integrale ontwikkelinfrastructuur waarin diagnose, ontwikkeling, scholing, plaatsing en nazorg samenkomen. De huidige dienstverlening wordt doorontwikkeld om te voldoen aan de eisen van deze tijd en is meer dan in het verleden gericht op de individuele deelnemer, het realiseren van een inclusieve arbeidsmarkt en duurzame arbeidsparticipatie. De organisatie werkt in de totale re-integratieketen nauw samen met onze eigen uitvoeringsorganisaties Sociale-Zaken Maastricht-Heuvelland (SZMH)/Sociale Zaken Eijsden-Margraten (SEM), werkgevers en maatschappelijke partners.

Beoogd effect / doelstelling

Het realiseren van een sociale ontwikkelinfrastructuur waarin inwoners met ondersteuningsbehoeften duurzaam worden begeleid naar werk en participatie en waarin diagnose, ontwikkeling, scholing, plaatsing en nazorg integraal samenkomen. Dit draagt bij aan een inclusieve arbeidsmarkt waar meer inwoners kunnen deelnemen aan werk, verbeterde bestaanszekerheid en een vermindering van afhankelijkheid van publieke middelen.

In de voorgestelde koersnota is ten opzichte van de huidige situatie sprake van een:

- Meer mensgerichte benadering. Vanuit een (mens)visie en bundeling van expertise ontstaat een doorlopende ontwikkelstructuur met oog voor de persoonlijke omstandigheden van inwoners. Meer inwoners krijgen hierdoor perspectief op werk en participatie in onze samenleving.

- Minder schakels in de re-integratieketen: door samenvoeging van drie bestaande uitvoeringsorganisaties naar één nieuw sociaal ontwikkelbedrijf, zijn er straks minder overdrachtsmomenten. Inwoners hebben straks één aanspreekpunt binnen het sociaal ontwikkelbedrijf.

- Versterkte werkgeversbenadering: hoewel er personeelstekorten zijn op de arbeidsmarkt, is er nog steeds sprake van onbenut arbeidspotentieel binnen de doelgroep van de Participatiewet. Er komt meer begeleiding en de inrichting van de leerwerk omgeving is meer op maat en gericht op kanssectoren, afgestemd op onze doelgroep.

Argumenten

1.1 De koersnota is een uitwerking van het gezamenlijk beeld en de leidende uitgangspunten van de zes gemeenten en ketenpartners over de toekomstige positionering van het toekomstige sociaal ontwikkelbedrijf.

De gemeenten en partners hebben begin september de koersnota voorgelegd aan belanghebbenden, om zo input op te halen voor de definitieve besluitvorming. Deze input is nu verwerkt. Na vaststelling van de koersnota wordt een uitvoeringsplan gemaakt dat concrete invulling geeft aan de doorontwikkeling. Deze concrete invulling is dan ook geen onderdeel van de nu voorliggende koersnota.

1.2 De koersnota biedt een solide basis voor besluitvorming.

De gemeenten Maastricht-Heuvelland en de ketenpartners Annex, MTB en Podium24 hebben op basis van onderzoeksrapporten, ervaring en deskundigheid binnen deze organisaties en rekening houdende met de aankomende wijzigingen binnen de Participatiewetgeving vorm gegeven aan een gezamenlijke visie op de re-integratieketen. Deze visie is verwoord in de bijgevoegde koersnota en is gedeeld met interne en externe stakeholders. Zij hebben hun advies gegeven dat is verwerkt in de koersnota en kan nu worden voorgelegd voor formele besluitvorming in de gemeenteraden.

2.1. Alle adviezen zijn bekeken en verwerkt in de koersnota of worden meegenomen in de implementatiefase.

Naast de adviezen van de verschillende adviesorganen is ook het hoofdstuk van Governance verder aangescherpt.

3.1 De gemeenteraden hebben de expliciete wens om ook inspraak te hebben over de implementatie als straks het bestaan van het sociaal ontwikkelbedrijf.

Het vaststellen van de koersnota door alle betrokken gemeenteraden zorgt voor gezamenlijk draagvlak voor de verdere implementatie.

Kanttekeningen en risico's

1.1 Financiële en juridische borging moeten in de vervolgfase nader worden uitgewerkt.

De huidige budgetten en begroting voor de ketenpartners zijn leidend voor transformatie. Bij een positieve ontvangst van de nota zullen de financiën verder uitgewerkt worden. Het is daarom op dit moment nog niet exact duidelijk of de financiële middelen toereikend zijn om de ambities uit de koersnota te realiseren. Er is een financieel kader met uitgangspunten uitgewerkt met scenario's voor bekostiging, kostprijsberekening en de P&C-cyclus.

1.2 Op het moment dat er één of meer colleges of raden niet akkoord zijn, zal de koersnota opnieuw moeten worden aangepast.

Dit zorgt dan automatisch voor vertraging voor het verdere proces. De stuurgroep zal dan bij elkaar komen om het verdere proces te bespreken.

Kosten en dekking

De begrotingen van de uitvoerende ketenpartners verlopen via de reguliere P&C-cyclus. Dat betekent dat het huidige financieel kader dat jaarlijks door de gemeenteraad wordt vastgesteld, als start is voor de implementatie. De doorontwikkeling heeft echter financiële gevolgen. Voor deze implementatie ontvangen gemeenten impulsmiddelen van het Rijk (2025-2034) In samenwerking tussen gemeenten en het sociaal ontwikkelbedrijf wordt een plan opgesteld hoe deze financiële middelen ingezet en besteed zullen worden.

In hoofdstuk 5 Financiën van de koersnota zijn de belangrijkste uitgangspunten uitgewerkt:

- Grip & kaderstelling: Gemeentelijk budget is aan de start leidend.
- Flexibiliteit: Mogelijkheid tot bijsturing op volume.
- Kostendekkend: Transparante en realistische kostprijzen.
- Doelgroepgericht: Rekening houden met variatie in begeleiding en arbeidspotentieel.
- Eerlijk & transparant: Kosten mogen benoemd worden, ook als dit keuzes vereist.

Doelstelling is te komen tot een marktconform, rechtvaardig, kostenefficiënt en flexibel financieel stelsel dat continuïteit en kwaliteit van dienstverlening waarborgt én maatschappelijke waarde maximaliseert.

Uitvoering

Indien de koersnota van het sociaal ontwikkelbedrijf wordt vastgesteld door de gemeenteraad, zal verdere uitwerking plaatsvinden door tactisch beleid te formuleren en hiermee de standpunten en opmerkingen van gemeenteraden en andere stakeholders te verwerken. Van belang is de sluitende aanpak verder af te stemmen met vertegenwoordigers van werkgevers, onderwijs, welzijnswerk maar ook met andere betrokken disciplines binnen de gemeenten die zich bezighouden met de leefgebieden (wonen, inkomen/armoede, welzijn en sociaal netwerk).

Communicatie en participatie

Op het moment dat alle gemeenteraden hebben ingestemd met de koersnota zal hier een openbare publicatie aan gegeven worden.

Bijbehorende documenten

Onderwerp	Poststuknummer	Zaakdossier
Ontwerp-raadsbesluit SL048	G.25.03628	
Bijlage 1 koersnota toekomstig sociaal ontwikkelbedrijf Maastricht-Heuvelland	B.25.03412	
Bijlage 2 Terugkoppeling adviezen Koersnota	B.25.03415	